

ההמנון

נעים מאוד, "התקווה"

מטרות

להכיר את מילות ההמנון הלאומי ואת תוכנו
לבחון את הרגשות העולים כאשר שרים או
שומעים את ההמנון
להתייחס למימד הזמני והעל זמני ב "תקווה"

1

אוכלוסיית היעד

גילאי 13-18

2

משך הפעילות

45 דקות

3

עזרים

מחשב ומקרן.

כרטיס מידע ומשימה קבוצתית- כמספר הקבוצות

4

מהלך הפעילות – חלק ראשון

שלב א' - במליאה

המנחה יקרין בפני המשתתפים סרטון וידאו מאתר יוטיוב, ובו מבצעת שיר מימון את "התקווה" במוקדמות המונדיאל.

להלן קישור לסרטון:

<https://www.youtube.com/watch?v=zbHMf4e6ehU>

שאלות לדין:

1. מה מרגישים אלו ששרים את "התקווה" בסרטון שראינו?
2. מה אתם מרגישים כאשר אתם שומעים את ההמנון בפתיחת אירוע כזה?
3. מדוע משמיעים את ההמנון בפתיחת משחק כדורגל?
4. באילו אירועים ציבוריים נוספים משמיעים את ההמנון? (בקבלת מדליה באולימפיאדה, בסיום עצרות פומביות, בסיום טקסים...)
5. מה תורמת לטקס השמעת ההמנון?
6. האם לדעתכם, ישנם אירועים שבהם אסור להשמיע את ההמנון הלאומי "התקווה"? – נמקו.

המנחה יאמר למשתתפים: ההמנון הלאומי של מדינת ישראל נכתב על ידי המשורר נפתלי הרץ אימבר, והודפס לראשונה בשנת 1876 או 1877 (התאריך המדויק אינו ידוע).

השיר היה להמנון הלאומי של התנועה הציונית בקונגרס הציוני ה-18, בשנת 1933. עם הקמת מדינת ישראל היתה "התקווה" להמנון המדינה

מהלך הפעילות – חלק שני

שלב ב' - זוגי/קבוצתי

המליאה תתחלק לזוגות/קבוצות של ארבעה משתתפים.

הקבוצה תכתוב במשותף את מילות ההמנון ותסביר את כל המילים הקשות (למשל: בפאתי, קדימה..)

לאחר 5-7 דקות יחלק המנחה לכל קבוצה כרטיס מידע ומשימה קבוצתית.

מהלך הפעילות – חלק שני

שלב ב' - זוגי/קבוצתי

כרטיס מידע ומשימה קבוצתית

בחנו את סילות ההמנון שכתבתם. האם דייקתם?

כל עוד בלבב פנימה
נפש יהודי הומיה
ולפאתי מזרח, קדימה
עין לציון צופיה -

עוד לא אבדה תקותנו
התקנה בת שנות אלפים
להיות עם חפשי בארצנו
ארץ ציון וירושלים.

בחרו שורה או שתיים שהן לדעתכם השורות המשמעותיות ביותר בהמנון ונמקו.

לפניכם פירושי סלים:

בפאתי - פירושו בקצה/ צד
קדימה - פירושו מזרח

האם אלה הפירושים שכתבתם?

בשיר התקווה המקורי יש 10 בתים, אבל אנו שרים בהמנון רק את שני הבתים הראשונים.

לפניכם המילים של הבית החמישי:

כל עוד רגש אהבת הלאום
בלב היהודי עוד פועם
עוד נוכל קוות גם היום
כי ירחמנו אל זועם

האם בית זה, או חלק מסגנון, רלוונטי גם בתקופתנו? נמקו.

התכוננו לדווח במליאה על שני נושאים מתוך ארבעה:

1. באיזו מידה המילים שכתבתם דומות/זהות להמנון?
האם חשוב לדעתכם להכיר את סילות ההמנון במלואן - מדוע?
2. ישנם בצה"ל קורסים למנהיגות שבהם לא יתקבל מועמד שאינו יודע את סילות ההמנון. מה דעתכם על כך?
3. נתבקשתם לפרש את המילים הקשות. האם הפירושים שכתבתם היו נכונים? אם לא - מדוע?
4. מהן שתי השורות המשמעותיות ביותר בהמנון? נמקו

נספח מס' 1

קטעי קריאה- סיפורים אישיים

שלב ג' - במליאה

דיווח הקבוצות: כל קבוצה מדווחת על שניים מתוך ארבעת הנושאים שהוצעו בכרטיס המשימה

שאלות לדיון:

1. מהם הרעיונות העיקריים המובעים בהמנון הלאומי "התקווה"?
2. האם לדעתכם הוגשמו המשאלות המובעות בהמנון?
3. אילו מהתקוות המובעות בהמנון משקפות את תקוותכם כאזרחי ישראל היום?
4. מה דעתכם, האם מילות השיר רלוונטיות? האם יש לשנותן? נמקו.
5. אבא קובנר כותב: "אני מתייחס ביראת כבוד לדפוסי הבעה של בני אדם, שמתבטאים בסמל כמו ההמנון. אני חושב שזה צורך אנושי עמוק... בכל תרבות שינוי נוסח של דבר שנתקדש הוא עדיין קשה מאוד... למה? כי סמל זה לא המצאה של יחיד, שמישהו כתב וחיבר. סמל הוא הצטלבות של חוויות שנצרפו במשך הזמן ובאמצעותן אתה מבטא דברים אחרים... שינוי סמל אינו מעשה קל, ולבוא ולשנותו מכיוון שלא נראות לך כמה שורות – זה מעשה שלא יעשה.. " מה דעתכם על דבריו של אבא קובנר?
6. מהו כוחו של המנון בעיניכם כסמל לאומי?

למנחה:

בספרה של אסתריה בלצן, התקווה עבר הווה עתיד, מדריך למורה מלווה בתקליטורים מופיעים שני סעיפים שאנו ממליצים לעיין בהם ולשלב בהנחייה:

סעיף 8: "שיר מורשת ספרותית יהודית" עמ' 32

סעיף 9: "שיר נדודים וכמיהה לבית ולמולדת" עמ' 34

